

SIHT - Sooaspekti Integreerimine õpetajaHaridusse ja Täiendkoolitusse

Õpetajahariduse õppekavade ja õppejõudude uuring SVÕ aspektist

Gertrud Kasemaa, Tallinna Ülikool
Katri Lamesoo, Tartu Ülikool
Tallinn, 16.aprill 2014

Miks vaja?

- Uurimata on ülikoolide õpetajahariduse õppejõudude eelteadmised, valmisolek ning teabevajadus seoses soolisuse teemade käsitlemisega üldhariduslike, üldkasvatusteaduslike ja psühholoogiliste ning ainealaste ja ainedidaktiliste kursuste, aga ka juhendatavate praktikate ja teadustööde raames.
- Õpetajakoolitust pakkuvates ülikoolides puuduvad erinevad valikained, mis annaksid lisateadmisi soolisuse ja hariduse/kasvatuse või sotsiaalteaduste valdkonnast. Heaks erandiks on Tallinna Ülikoolis 2013. valikainena käivitunud „Haridus ja sugu“

Miks vaja?

- Analüüsimate on õpetajahariduse, kutsehariduse ja alushariduse õppekavad SVÕ edendamise ja sellealaste teadmiste vahendamise võimaluste aspektist.

Eesmärk

- TLÜ ja TÜ õpetajahariduse õppejõudude seas läbi viia kvalitatiivne uurimus ning välja selgitada õpetajahariduse õppejõudude seisukohad ja valmisolek sooaspekti integreerimiseks õpetajate ettevalmistusse bakalaureuse ja magistriõppe tasandil, ning vastava info ja teadmiste vajadus.

Eesmärk

Analüüsida Tallinna ja Tartu ülikooli õpetajahariduse õppekavasid ja välja töötada soo ja hariduse teemalised valik- ja/või vabaainete programmid ja ainekaardid alushariduse, üldhariduse ja kutsehariduse õpetajateks õppijatele ja täiendõppes osalejatele.

Tegevused

- Õppejõudude SVÕ uuring
- Õpilaste uuring (TLÜ)
- Ainekavade, teadustöö jne. analüüs, soovitude väljatöötamine
- Loengukonspekti väljatöötamine

Mis juba olemas? 1/2

- Tartu Ülikooli** ühiskonnateaduste instituut:
Värskelt loodud 0,5 + 0,5 lektori kohta aastani 2017:
- Sissejuhatus soouuringutesse: sooline võrdsus ja ebavõrdsus
 - Haridus ja sugu
 - Feministliku mõtte ajalugu
 - Sooline vägivald
 - Praktilised soouuringud

Mis juba olemas? 2/2

- Alates 2013, Tallinna Ülikooli kasvatusteaduste instituuti valikaine Haridus, kasvatus ja sugupool. Sel kevadsemestril õppijaid üle 20.
- Sama ainet loetakse ka ingliskeelsena. Sel kevadsemestril õppijaid 8 vahetusüliõpilast.

Riiklik õppekava (RÕK)

- § 2. Põhihariduse alusväärtused
 (3) Riiklikus õppekavas oluliseks peetud väärtused tulenevad «Eesti Vabariigi põhiseaduses», ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest. Alusväärtustena tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja **sooline võrdõiglikkus**).

RÕK

- §6/§7. Õpikeskkond
 (3) Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:
- 1) osaleb kogu koolipere;
 - 2) luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatuses osaliste vahel;
 - 3) koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja **võrdõiguslikult**, austades nende eneseväärikust ning isikupära; /.../
- 12) korraldatakse koolielu lähtudes rahvusliku, rassilise ja soolise võrdõiglikkuse põhimõtetest.**

RÕK Üldpädevused

- § 4. Pädevused
- (1) Riikliku õppekava tähenduses on pädevus asjakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas tulemuslikult toimida. Pädevused jagunevad üld-, valdkonna- ja õppeainepädevusteks.
- (2) Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülelised pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, ent ka tunni- ja koolivälises tegevuses ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu ühistöös.

RÕK 7 üldpädevust

- 1) väärtuspädevus
- 2) sotsiaalne pädevus
- 3) enesemääratluspädevus
- 4) õpipädevus
- 5) suhtluspädevus
- 6) matemaatika-pädevus
- 7) ettevõtlikkuspädevus

RÕK läbivad teemad

§ 14. Läbivad teemad

(1) Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

RÕK 8 läbivat teemat

- 1) elukestev õpe ja karjääri planeerimine
- 2) keskkond ja jätkusuutlik areng
- 3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus
- 4) kultuuriline identiteet
- 5) teabekeskond
- 6) tehnoloogia ja innovatsioon
- 7) tervis ja ohutus
- 8) väärtused ja kõlblus